

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра **_Фінансового менеджменту та фондового ринку**
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент
(назва магістерської програми)

на тему: «Кредитно-інвестиційний потенціал банківської системи України
та його використання»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 6 курсу ЦЗВФН

Цицерковська Анастасія Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Банки виступають ключовими учасниками економічного розвитку та їхні можливості щодо кредитування та інвестування напряду впливають на економічні показники. Дослідження кредитно-інвестиційного потенціалу банківської системи дозволяє зрозуміти, наскільки активно банки відіграють роль у фінансуванні реального сектору економіки, підтримці малих та середніх підприємств, а також сприянні інноваційним проектам.

Мета дослідження Систематизація, аналіз та оцінка кредитно-інвестиційного потенціалу банків в Україні з метою виявлення основних чинників, які впливають на його розвиток, та визначення ефективності використання цього потенціалу для підтримки економічного розвитку країни. Крім того, робота має на меті дослідження та аналіз сучасних тенденцій, ризиків та перспектив у кредитно-інвестиційній діяльності банків та визначення можливих шляхів вдосконалення регулюючого середовища для поліпшення функціонування банківської системи в Україні.

Завдання дослідження:

- описати сутність та роль банківського кредиту;
- дослідити інвестиції та інвестиційну діяльність банків;
- проаналізувати основні показники діяльності АТ КБ «ПриватБанк» як складової банківської системи України;
- запропонувати рекомендації щодо покращення кредитно-інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»;
- обґрунтувати ряд проблем, з якими стикається АТ КБ «ПриватБанк» у сфері кредитно-інвестиційної діяльності.

Об'єкт дослідження процес формування, оцінки та використання кредитно-інвестиційного потенціалу банківської системи в Україні.

Предмет дослідження теоретико-методичні засади та рекомендації щодо формування, розвитку, використання та регулювання кредитно-інвестиційного потенціалу банків в Україні.

Методи дослідження порівняльний аналіз, монографічний, статистичний: табличний, схематичний, абстрактно-логічний методи.

Інформаційна база дослідження законодавчі акти України, нормативні матеріалами, науково-практичні посібники, публікації у фахових виданнях, а також ресурси Державної служби статистики України, дані Національного Банку України та фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63 найменувань) та 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 110 сторінок. Основний зміст викладено на 102 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 14 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Цицерковська А. С., Іоргачова М. І. Ключові аспекти банківського кредитування в умовах війни. Зимові наукові читання – 2023 :

Матеріали СХХХVІ Міжнар. інтернет-конф., м. Київ, 22 груд. 2023 р. Київ, 2023.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти кредитно-інвестиційної діяльності»** розглянуто сутність та роль банківського кредиту, інвестицій та інвестиційної діяльності банків та нормативно-правового забезпечення кредитно-інвестиційної діяльності банків України.

У другому розділі **«Оцінка кредитно-інвестиційної діяльності банківської системи України»** проаналізовано кредитно-інвестиційний потенціал банківської системи України, основні показники діяльності АТ КБ «ПриватБанк» та його кредитно-інвестиційну діяльність.

У третьому розділі **«Шляхи оптимізації використання кредитно-інвестиційного потенціалу банківської системи України»** запропоновано напрями реформування банківської системи України у контексті підвищення її кредитно-інвестиційного потенціалу, надано рекомендації щодо покращення кредитно-інвестиційної діяльності АТ КБ «ПриватБанк».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У ході вивчення кредитно-інвестиційного потенціалу банківської системи України ми виявили, що дана тема є надзвичайно актуальною у зв'язку з його впливом на фінансову стабільність країни, розвиток реального сектору економіки та підтримку малих та середніх підприємств. Проведене дослідження вказує на значущість ролі банків у фінансуванні економіки. Аналіз показників кредитування та інвестування свідчить про важливість розробки та вдосконалення стратегій використання кредитно-інвестиційного потенціалу.

2. При визначенні сутності та ролі банківського кредиту ми визначили, що сутність кредиту, що базується на перерозподілі вільних грошей між кредитором і боржником на ринку ресурсів, подальше розкриває важливі аспекти, що визначають ефективність цього фінансового інструменту. Адекватний аналіз є основною передумовою для успішного надання кредитів, враховуючи ризики та потенційні вигоди. Детальне вивчення фінансового стану та платоспроможності боржника, а також визначення його потреб і можливостей, є необхідним етапом у процесі кредитування. Важливим етапом у здійсненні кредитних операцій є ефективна видача кредиту, що передбачає встановлення оптимальних умов, враховуючи фінансові можливості боржника та мету отримання кредиту. Прозорість умов та обов'язковий ретельний розгляд всіх аспектів угоди є важливими для уникнення можливих конфліктів та непорозумінь між сторонами.

3. Під час огляду інвестицій та інвестиційної діяльності ми визначили, що остання, в якій банки вкладають свої фінансові ресурси у різні види активів, є ключовим елементом функціонування банківської системи. Важливим аспектом є виважена політика та ефективне управління портфелем цінних паперів з метою забезпечення оптимального балансу між ризиком та доходами. Зокрема, українські банки стикаються з рядом значущих викликів та обмежень у

контексті інвестиційної діяльності. По-перше, низька розвиненість фінансового ринку та обмежена кількість доступних фінансових інструментів створюють обмежені можливості для диверсифікації портфеля та зменшення ризиків. Другий важливий виклик полягає у високому рівні невизначеності та волатильності на фінансовому ринку України. Це ставить під сумнів стабільність та надійність інвестицій, що може обмежувати банки в ефективному використанні їхнього капіталу та можливостей отримання прибутку. Третім викликом є регуляторна та нормативна неоднозначність. Зміни в законодавстві та невизначеність щодо правил гри можуть ускладнювати прогнозування та прийняття стратегічних рішень банками в сфері інвестицій.

4. У ході вивчення нормативно-правової бази, що регулює інвестиційну діяльність в Україні, ми зрозуміли, що ефективна кредитно-інвестиційна діяльність банків дійсно неможлива без чіткого та стабільного нормативно-правового базису, який визначає правила гри та обмеження у проведенні фінансових операцій. Такий правовий фреймворк є важливим елементом для забезпечення довіри учасників фінансового ринку та стабільності банківської системи в цілому. Забезпечення високого рівня відкритості та доступності інформації про нормативно-правове середовище сприяє покращенню розуміння учасниками ринку поточних правил та стимулює використання кредитно-інвестиційних можливостей. Крім того, створення стабільних та прогнозованих умов для банківської діяльності сприяє залученню інвестицій, адже інвестори оцінюють рівень ризику та правової визначеності у країні перед прийняттям рішення про вкладення коштів.

5. У ході проведеного дослідження ми переконалися у зростанні кредитно-інвестиційного потенціалу банківської системи України, не дивлячись на військові дії на території держави. Аналіз показників, зокрема загальних активів, кредитів та інвестицій у цінні папери, свідчить про позитивні тенденції у фінансовому розвитку країни. За динамікою загальних активів банків можна визначити стабільний ріст фінансового обсягу, який свідчить про збільшення їхнього впливу та значення в економічному просторі України. Збільшення кредитних ресурсів також говорить про активний внесок банків у підтримку реального сектора та стимулювання інвестиційної активності. Підвищення обсягів кредитування індикативно вказує на підтримку підприємництва, розвиток малого та середнього бізнесу та, в цілому, сприяє економічному зростанню. Застосування кредитних ресурсів у цінні папери свідчить про активність банків у фінансовому ринку та їхню готовність робити інвестиційні кроки для отримання додаткового доходу та диверсифікації портфеля. Отже, можна визнати, що кредитно-інвестиційний потенціал банківської системи України є на шляху до зростання. Це може слугувати позитивним сигналом для економічної стійкості та розвитку країни, а також свідчити про впевненість фінансових установ у перспективах та можливостях українського фінансового ринку.

6. Крім того, аналіз інвестиційного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за період 2019–2022 років вказує на значні зміни в його балансовій вартості та

структурі за видами фінансових інструментів. У 2021 році спостеріглося суттєве зростання балансової вартості портфеля на 70 120 млн грн, що становить 46,08% порівняно з 2019 роком та 2,78% порівняно з 2020 роком. Особливу увагу слід звернути на зміни в структурі портфеля цінних паперів банку. Зменшення балансової вартості інвестиційних цінних паперів за системою внутрішнього контролю (СВПЗ) на 7 654 млн грн було компенсовано збільшенням на 8 416 млн грн. Ці зрушення призвели до змін у структурі портфеля, спрямованих на збільшення частки більш надійних фінансових інструментів, зокрема, довгострокових державних боргових цінних паперів. Це свідчить про вибір банком консервативної стратегії управління інвестиційним портфелем з акцентом на забезпечення надійності вкладень, особливо в умовах нестабільного фондового ринку України. Такий рух в сторону більш надійних інструментів вказує на орієнтацію банку на збереження капіталу та зниження ризиків в умовах економічної нестабільності. Крім того, це свідчить про гнучкість та адаптабельність банку до змін у фінансовому середовищі, а також про обережний підхід до ризиків та збалансованість в інвестиційних стратегіях.

7. У підсумку, можна визначити, що АТ КБ «ПриватБанк» має стабільний кредитно-інвестиційний потенціал, що підкреслюється декількома ключовими факторами. Різноманітність кредитного портфеля свідчить про розносторонню стратегію банку в наданні фінансових послуг та підтримці різних галузей економіки. Дотримання регуляторних вимог свідчить про відповідальний підхід до фінансового управління та зобов'язання перед клієнтами та стейкхолдерами. Ефективне використання ресурсів та здатність керувати кредитними ризиками підкреслюють професіоналізм та ефективність управлінського процесу. Однак важливо враховувати, що умови війни створюють непередбачувані виклики для банківського сектору. Гнучкість та адаптабельність до змін у економічному та політичному середовищі стають стратегічними факторами для забезпечення стійкості та збереження потенціалу в умовах воєнного конфлікту. Отже, на даний момент «ПриватБанк» демонструє не лише фінансову стабільність, але й готовність адаптуватися до складних умов, що є важливим фактором для подальшого успішного функціонування та розвитку у викликових умовах.

8. З урахуванням виконаних досліджень та аналізу банківської системи України в контексті кредитно-інвестиційного потенціалу, виявлено ряд стратегічних напрямів для підвищення ефективності цього сектору. Зокрема запропоновані рекомендації щодо реформування банківської системи України включають – відношення «ціна – ризик» при визначенні відсоткових ставок для інвестиційного кредитування, зміцнення законодавчого та нормативно-правового фундаменту для взаємодії банків та підприємств під час здійснення інвестицій, обмеження фінансування дефіциту зведеного бюджету через продаж облігацій внутрішньої державної позики та реалізація державної програми підтримки національних інвесторів. В цілому, запропоновані напрями реформування мають потенціал зміцнити кредитно-інвестиційний потенціал банківської системи України та сприяти стійкому розвитку економіки країни.

9. Також були аналізовані заходи та стратегії спрямовані на підвищення ролі банків у сфері інвестиційного кредитування та стимулювання інвестицій.

Для ПАТ КБ «ПриватБанк» визначено важливі напрямки покращення діяльності банку. Ми виділили наступні заходи, які вважаємо важливими та такими, що покращать кредитно-інвестиційну діяльність АТ КБ «ПриватБанк» - це здійснення заходів для залучення фізичних осіб до інвестицій, розширення доступу до кваліфікованих консультантів по інвестиціям, забезпечення додатковою інформацією про інвестиційні можливості для корпоративних клієнтів на веб- сайті банку, розгляд можливості проведення освітніх заходів, таких як семінари та конференції, для корпоративних клієнтів в регіонах з метою залучення їх до інвестиційної діяльності. На нашу думку зазначені аспекти можуть позитивно сприяти успішній діяльності банку. Реалізація цих стратегій відкриває перспективи для досягнення довгострокових фінансових цілей та утримання конкурентоспроможності на ринку.